



Szanowni Państwo!

XVI Marsz Szlakiem Powstańców Styczniowych 1863R Szydłowiec – Sadek Kierz Niedźwiedzi Zbijów-Mały Mirzec Wąchock organizowany w dniach 21-23 stycznia 2022 roku wkracza w decydujący moment przygotowań. Strzelecki marsz szlakiem walk powstańczych będzie przykładem krzewienia patriotyzmu i przypomnieniem o męstwie naszych przodków walczących z Rosją o wolność Ojczyzny.

Tegoroczna inauguracja rozpocznie się w dniu 21 stycznia konkursem historycznym o godzinie 10:00 w PSP im. Janusza Kusocińskiego w Sadku, Sadek 170. **Finał Konkursu Historycznego** dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych, przy użyciu portalu internetowego Testportal. Konkurs pn. **Powstanie Styczniowe 1863 (zrozumieć przeszłość lata 1857-1866)** organizowany w ramach XVI Marszu Szlakiem Powstańców Styczniowych 1863R, Organizator Związek Strzelecki przy współpracy PSP Sadek oraz Komisji Konkursowej;

Obchody 159. rocznicy wybuchu powstania styczniowego rozpoczną się w dniu 21 stycznia 2022 roku w Szydłowcu.

W trakcie marszu zostanie przeprowadzony konkurs historyczny. Tegoroczna edycja konkursu będzie edycją odbywającą się online, przy użyciu portalu internetowego Testportal. Udział w konkursie jest bezpłatny. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół podstawowych w jednej kategorii wiekowej: klasy VI-VIII.

Przewidziano w konkursie 20 pytań o różnej skali ocen. Pytania zostaną przesłane do Szkół podstawowych za pomocą Urzędów Gmin na teren administracyjny powiatów: radomskiego, szydłowieckiego, skarżyskiego i starachowickiego. W sprawie konkursu zostało przygotowanych około 250 pytań i odpowiedzi. Dla finalistów konkursu historycznego przygotowano nagrody i wyróżnienia.

Zawody strzeleckie z broni sportowej zostaną przeprowadzone dla 40 śmiazków na terenie szkoły w Sadku jako drużynowe i indywidualne. Dla najlepszych, również przewidziano atrakcyjne nagrody oraz wyróżnienia.

Uczestnicy obchodów 159. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, to głównie dzieci i młodzież szkolna, szkół podstawowych i średnich: strzelcy, orlęta, piśsudczycy, harcerze, strażacy i żołnierze, wszyscy – świadomi swej przeszłości i pochodzenia, pełnowartościowi ochotnicy umocowani w polskości – gotowi by służyć Ojczyźnie.

I. Rys Historyczny

Marian Langiewicz został wyznaczony przez Komitet Centralny Narodowy na naczelnika wojennego województwa sandomierskiego. Płk Marian Melchior Langiewicz przybył z zagranicy na ziemię sandomierską w początkach stycznia 1863 roku. W Radomiu w trakcie narady wytypowano 8 miejscowości, na które zaplanowano dokonać ataku, tam mieściły się tzw. mniejsze garnizony wojsk rosyjskich: Białaczów, Bodzentyn, Hłza, Jedlnia, Łągów, Opatów, Kozienice i Szydłowiec.

W noc styczniową napadu dokonano jedynie na 3 garnizony: Bodzentyn, Jedlnię i Szydłowiec. Na Bodzentyn atak poprowadzili bracia Dawidowiczowie z Suchedniowa, na Jedlnię Narcyz Figetti z pierwszym oddziałem z Radomia natomiast atakiem na Szydłowiec dowodził pułkownik województwa sandomierskiego Marian Melchior Antoni Langiewicz (naczelnik mianowany 9 stycznia 1863 r. przez Komitet Centralny).

Naczelnik wyznaczył 3 punkty zborne: Jastrząb, Szydłówek i najważniejszy Sadek. Szydłowiec stać się miał, punktem lokalizacji późniejszego ataku sił powstańczych i uderzeniowych na miasto Radom, gdzie mieścił się tzw. „garnizon większy”.

Naczelnik dysponował w Szydłowcu siłami około 300-400 ochotników. Podzielił oddział na 3 grupy. Pierwszą, dowodził kapitan August Jasiński, któremu przypadł atak na rotę żołnierzy rosyjskich rozlokowanych w domach na rynku katolickim. Drugą, Langiewicz wraz z ludźmi przybyłymi z Radomia, których przyprowadził Korycki oni mieli zająć koszary od strony Kielc. Trzecią dowodził inż. Bernard Klimaszewski z ludźmi przybyłymi z Suchedniowa, oni mieli zająć magazyn wojskowy. W Szydłowcu stacjonowały 2 kompanie (roty) pułku mohylewskiego w sumie 400 żołnierzy pod dowództwem mjr Rüdigera. Niestety, nie udało się przeprowadzić ataku z zaskoczenia. Stało się to za sprawą Żydów z Jastrzębia (Mendel Konowecki i Abram Lubelski), którzy otrzymali po 40 rs. nagrody za uprzedzenie o napadzie. Powstańcy atakując miasto nie opanowali magazynu z bronią i „efektami” wojskowymi. Uznali się zwycięzcami, oszołomieni pierwszym ogniem bojowym zaczęli fetować swój chrzest bojowy i szukać odprężenia w licznych żydowskich wyszynkach. Nieprzyjaciela ani nie zniszczono, ani nie rozbito, przy tym nie przestrzegano zasad konspiracji oraz nie ubezpieczono się. Lekkomysłnie stracono owoce zwycięstwa.

Formując oddziały i wyznaczając dowódców nie przypuszczał Langiewicz, że spóźnione przybycie na punkty koncentracji pod Szydłowcem fatalnie zaciąży nad wynikiem całej akcji. W Jastrzębiu nierozważna konspiracja Wiśniewskiego, tam zgromadzeni z okolicznych miejscowości od godzin południowych manifestując swoją siłę do powstania się sposobili. W kościele wysłuchali modlitwy za pomyślność Ojczyzny, potem śpiewali hymny patriotyczne i dziarskie. Uderzenie na Szydłowiec było zaplanowane na godzinę 24.00 dnia 22/23 stycznia. Naczelnik Langiewicz uderzył na Szydłowiec dopiero o godzinie 2,00, a w tym czasie przekazano donos. Tymczasem mjr Rüdiger nie marnował szansy i o godzinie 7,00 zaatakował miasto. Atak przyniósł mu całkowity sukces. Powstańcy zostali rozbici.

Z rąk carskich żołnierzy zamordowanych zostało 36 mieszczan za okazaną pomoc powstańcom. Jeńców, jak podał „Żurnał wojennych diestwii” rosjanie wzięli podobno około 70, przyznając się do własnych strat 4 zabitych, 10 rannych i tyluż zaginionych. Między tymi jeńcami było 40 powstańców i 30 mieszczan z Szydłowca. Zwycięzcy nie oszczędzili nawet starego proboszcza Aleksandra Malanowicza, którego pobitego nahajkami przywiązali do kibitki i popędzili wraz z jeńcami do Radomia.

Nie zrealizowawszy koncepcji koncentracji sił w Szydłowcu, Langiewicz z niewielką grupą najdzielniejszych wiarusów podążył do Wąchocka, gdzie była wyznaczona zapasowa koncentracja wojsk powstańczych.

II. Cel marszu

1. Poznawanie historii Polski na podstawie zrywów wolnościowych, tj. powstanie styczniowe.
2. Wychowanie dzieci, młodzieży oraz dorosłych w duchu patriotycznym w oparciu o hasło BÓG – HONOR – OJCZYZNA.
3. Formowanie wzorowych postaw obywatelskich i wyrabianie umiejętności zdyscyplinowanego życia.
4. Poszerzanie wiedzy z zakresu wojskowości przykład: Powstanie Styczniowe.
5. Propagowanie Obronności Państwa oraz ich popularyzowanie prospołeczne.

III. Założenia programowe marszu

Zapoznanie uczestników marszu z przyczynami wybuchu i przebiegiem Powstania Styczniowego, jego Dyktatorami i Dowódcami, przebiegiem bitew, losami powstańców, ich rodzin i majątku.

1. Uczestnictwo w marszu odbywać się będzie na płaszczyznach: edukacyjno wychowawczej, patriotyczno-obywatelskiej, sportowo-obronnej.
2. Metody pracy tj. elementy wykładu, dyskusja, scenki historyczne.
3. Formy pracy: grupowa, indywidualna.
4. Ewaluacja:
 - sprawdzenie realizacji programu marszu na podstawie udziału i zachowań uczestników;
 - stan zaangażowania i dyscypliny, stan świadomości, odpowiedzialności i aktywności;
 - osobista umiejętność krytycznego spojrzenia na wykonanie zadania.

IV Przebieg i sposób realizacji marszu

1. Marsz odbywa się w oparciu o Regulamin Marszu, który jest podstawą prowadzenia wszelkich działań organizacyjnych podejmowanych w czasie jego trwania.
2. Realizacja marszu odbywa się na historycznej trasie działań płk Mariana Langiewicza z Szydłowca przez Sadek, Kierz Niedźwiedzi, Zbijów Mały, Mirzec do Wąchocka.
3. Przebieg i zabezpieczenie marszu.
 - marsz odbywa się w zwartej kolumnie marszowej;
 - kolumna może tworzyć 10 osobowe grupy ze względów na bezpieczeństwo lub wg potrzeb i uzgodnień;
 - trasa marszu została uzgodniona.
4. Bazę noclegową zapewnia organizator, do niego należy również, przygotowanie pomieszczeń noclegowych.
5. Uczestnicy marszu zobowiązani są do przestrzegania porządku w miejscach pobytu i noclegu oraz zadbanie o użyzione mienie.
6. Wyżywienie uczestnikom zapewniają organizatorzy: w piątek kolację, w sobotę cztery gorące posiłki, w niedzielę śniadanie oraz obiad w Wąchocku.
7. Organizator zapewnia uczestnikom ubezpieczenie i nieodpłatny transport bagaży na trasie Szydłowiec-Wąchock oraz powrót do Skarżyska Kamiennej i Radomia autokarem lub busem.

Konkurs historyczny

1. Cele Konkursu

Celem konkursu „Powstanie Styczniowe 1863 (zrozumieć przeszłość lata 1857-1866)” jest pogłębienie i utrwalenie wiedzy historycznej wśród młodego pokolenia na temat wielkich Polaków i ich czynów mających wpływ na kształtowanie losów naszej Ojczyzny przykłady, Powstanie Styczniowe oraz wiedzy z zakresu geografii, przyrody i języka polskiego;

- 1) promowanie wśród dzieci i młodzieży idei patriotyzmu poprzez kształtowanie poczucia świadomości narodowej i szacunku wobec własnego państwa;
- 2) przyczyny wybuchu Powstania Styczniowego, upadek, skutki i znaczenie;
- 3) rozwijanie edukacji historycznej;
- 4) poznawanie języka polskiego jako podstawy umiejętności pracy na źródłach historycznych;
- 5) poznawanie geografii i ciekawych miejsc naszego regionu;
- 6) nabycie umiejętności poprawnego posługiwania się mapą w terenie praktyczne korzystanie z azymutu do określania kierunków w terenie i na mapie;
- 7) kształtowanie postaw proregionalnych poprzez poznanie i popularyzowanie „małej ojczyzny” jej walorów przyrodniczych, piękna krajobrazu, historii i dziedzictwa kulturowego.

2. Zakres i tematyka konkursu

- 1) zakres historyczny konkursu obejmuje lata **1857-1866**. Tematyka: geneza wybuchu powstania styczniowego, Uniwersytet Kijowski 1857, Koło Oficerów w Petersburgu – 1859, przebieg zbrojnego wystąpienia na ziemiach polskich i innych obszarach z uwzględnieniem znajomości źródeł pisanych i materialnych stanowiąca materiały dla uczniów, jako przygotowany zespół pytań i odpowiedzi;
- 2) zakres i tematyka języka polskiego: obejmuje znajomość symbolów narodowych, pieśni wierszy związanych z Powstaniem Styczniowym;
- 3) zakres i tematyka geografii obejmuje podstawową wiedzę w zakresie czytania map i określania kierunków w terenie;
- 4) zakres i tematyka przyrody obejmuje podstawową wiedzę nt. fauny i flory występującej na terenie powiatów: radomskiego, szydłowieckiego, skarżyskiego i starachowickiego.

3. Harmonogram konkursu

Ogłoszenie konkursu w szkołach nastąpi w dniu **10 stycznia 2022 roku**.

Zgłoszenia do konkursu - Etap Szkolny przyjmować do dnia **18 stycznia 2022 roku**.

Etap Szkolny należy przeprowadzić najpóźniej w dniu **18 stycznia 2022 roku**.

W zależności od sytuacji epidemicznej etap szkolny może być przeprowadzony w tradycyjny sposób, bądź z użyciem techniki online.

Szkoły, które zdecydują się wziąć udział w konkursie Finałowym w dniu **21 stycznia 2022 roku** zobowiązane są przesłać protokół i zgody wraz z adresem email uczestnika, na który otrzyma link do testu finałowego. Protokół należy przesłać na podany niżej adres mail uzyskując w ten sposób kwalifikację. Protokół oraz zgody rodziców uczniów zakwalifikowanych do Finału konkursu, należy wysłać na maila: pspsadek@szydlowiec.pl do **19 stycznia 2022 roku**. Organizator w porozumieniu z Publiczną Szkołą Podstawową im. J. Kusocińskiego w Sadku jest zobowiązany do powiadomienia uczestnika konkursu – Dyrektora Szkoły o przyjęciu zgłoszenia oraz innych informacji najpóźniej w dniu **20 stycznia 2021 roku**.

Finał konkursu - odbędzie się w dniu **21 stycznia 2022 roku** o godzinie **10:00**.

Finaliści będą rozwiązywać test wiedzy na platformie internetowej Testportal. 15 minut przed rozpoczęciem finału konkursu na podany adres email otrzymają link testu konkursowego. Na rozwiązanie testu przewidywany jest czas **20 minut**.

Komisja jest zobowiązana do sporządzenia protokołu i ogłoszenia wyników. Protokół zawierać będzie informacje o zwycięzcach: za zajęcie pierwszego, drugiego i trzeciego miejsca.

Uroczyste wręczenie nagród nastąpi po rozstrzygnięciu konkursu tj. **w dniu 22 stycznia 2022 roku w Mircu**, podczas Uroczystej Akademii w PSP w Mircu początek godz. 18:00.

Dane do kontaktu:

Organizator marszu:

Związek Strzelecki
ul. Andrzeja Struga 1
26-600 RADOM

Nowy adres do korespondencji:

Związek Strzelecki
ul. Rynek 15
26-610 RADOM

Komendantem Marszu jest Roman Burek

Mail: komendant@związek-strzelecki.pl, Tel. 604219765

W związku z Konkursem Historycznym zostaną przesłane zainteresowanym odpowiednie dokumenty. Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a), c), f) ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO) dot. wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych i wizerunkowych jak i danych osobowych niepełnoletnich.

Ponadto informujemy, iż w związku z przetwarzaniem danych osobowych nie podlega Pan/Pani decyzjom, które się opierają wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, o czym stanowi art. 22 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych.

Komendant Marszu

st. insp. ZS Roman BUREK